

Suomen Lakimiesliitto - Finlands Juristförbund ry
Uudenmaankatu 4-6 B,
00120 Helsinki
(09) 8561 0300
www.lakimiesliitto.fi
palvelut@lakimiesliitto.fi

TULEVAISUUDEN LAKIMIES

SUOMEN LAKIMIESLIITTO -
FINLANDS JURISTFÖRBUND RY

SUOMEN LAKIMIESLIITTO -
FINLANDS JURISTFÖRBUND RY

Tulevaisuuden lakimies

LAKIMIESKOULUTUS	4
Kulmakivet	5
Perusta	5
Perusparannus	7
LAKIMIEHEN TYÖMARKKINAT	8
YKSITYISEN SEKTORIN PALKAT	8
JULKISEN SEKTORIN PALKAT	9
Koulutus - kannattava sijoitus	10
Vähimmäispalkkasuosituks	10
Työskenteleminen opiskelijana	11
Rekrytointipalveluja	11
Opiskelijoiden vähimmäispalkkasuosituks	11
SUOMEN LAKIMIESLIITTO	12
Opiskelijana Lakimiesliitossa	13
Toimintaa	13
Edunvalvontaa	13
Opiskelijajäsenyys	14
Mitä Lakimiesliitto tarjoaa valmistuneelle?	14
JÄSENMAKSUT VUONNA 2008	14
Lakimiesliiton yhteystiedot	14
Oikeustieteen opiskelijoiden ainejärjestöt	15
Lakimiesliiton yhteystiedot	15

KULMAKIVET

- Perustutkinto on korkeatasoinen yleistutkinto.
- Koulutus vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin.
- Lakimiehellä on laaja oikeuden alan kielitaito ja hyvät valmiudet kansainväliseen työskentelyyn.
- Opiskelijalla on mahdollisuus osallistua kansainväliseen opiskelijavaihtoon.
- Etiikka on osa ammattitaitoa.

PERUSTA

Oikeustieteen maisterin ja oikeusnotaarin tutkinnon voi suorittaa Helsingin tai Turun yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa tai Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnassa. Helsingin yliopistossa OTM-tutkinnon voi suorittaa myös ruotsin kielellä. Opiskelun voi aloittaa suorittamalla oikeusnotaarin tutkinto Vaasassa, minkä jälkeen siirrytään Helsinkiin suorittamaan oikeustieteen maisterin tutkinto. Ruotsinkielisen oikeusnotaarin tutkinnon voi suorittaa Åbo Akademiassa.

Bolognan prosessin seurauksena koulutusohjelmat on sovitettu yhteiseurooppalaiseen tutkintorakenteeseen, jossa yliopistoissa suoritettavan alemman korkeakoulututkinnon laajuus on 180 opintopistettä ja sen jälkeen suoritettavan ylemmän korkeakoulututkinnon 120 opintopistettä. Näin ollen oikeustieteen maisterin koulutusohjelmaan hakeneet valmistuvat ensin oikeusnotaareiksi. Tämän jälkeen siirrytään suorittamaan maisterivaiheen opintoja.

Ennen tutkintorakenteen uudistusta oikeustieteen maisterin tutkintoa vastasi oikeustieteen kandidaatin tutkinto. Ylempi oikeustieteellinen tutkinto suoritetaan keskimäärin 5,5 vuodessa ja oikeusnotaarin tutkinto keskimäärin 3 vuodessa.

Tutkinnot koostuvat yleisopinnoista, perusopinnoista, aineopinnoista sekä syventävistä opinnoista. Yleisopintoja ovat ns. aloitus- tai perusopinnot, joiden aikana muodostetaan yleiskuva oikeudesta ja oikeustieteestä. Aineopinnot jakautuvat pakollisiin ja täydentäviin opintoihin. Näiden opintojen aikana perehdytään Suomen oikeusjärjestykseen ja eri oikeudenaloihin. Aineopinnot jakautuvat sekä alemman että ylemmän oikeustieteellisen tutkinnon opintoihin. Täydentäviin opintoihin kuuluu myös seminaarityöskentelyä ja oikeustapausharjoittelua. Syventävät opinnot sisältyvät ylempään korkeakoulututkintoon, ja niissä perehdytään syvällisemmin johonkin oikeusjärjestelmän osa-alueeseen ja kirjoitetaan aiheesta tutkielma.

Oleellisena osana tutkintoa ovat myös kieliopinnot, jotka muodostuvat äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vähintään yhden vieraan kielen opinnoista. Tiedekunnat järjestävät myös englanninkielistä opetusta. Monet opiskelevat, tai suorittavat opintojensa aikana työharjoittelua myös ulkomailla.

Oikeustieteellisiin tiedekuntiin hyväksytään noin 500 henkilöä vuodessa. Koulutuksen läpäisyaste on yli 90 prosenttia, jolloin lähes kaikki opintonsa aloittaneet myös suorittavat tutkinnon. Viime vuosina oikeustieteellisistä tiedekunnista on valmistunut keskimäärin hieman alle 450 juristia.

Vuosi	Uudet opiskelijat	OTK/OTM tutkinnot
-------	-------------------	-------------------

2000	545	477
2001	540	523
2002	514	468
2003	538	445
2004	494	443
2005	546	414
2006	506	386
2007	500	481

PERUSPARANNUS

Kansainvälisyys leimaa enenevässä määrin lakimiehen ammattia. Euroopan unioni tuo mukanaan ylikansallista lainsäädäntöä, ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö määrittää direktiivien ja asetusten tulkintaa. Kansainväliset ympäristö- ja muut sopimukset lisääntyvät, samoin kuin valtioiden rajat ylittävät elinkeinoelämän sopimukset. Kielitaitoa sekä eri kulttuurien ja oikeuskäytäntöjen tuntemusta tarvitaan. Monet lakimiehet hankkivatkin kokemusta ulkomailla opiskelusta ja työskentelystä.

Yhteiskunta kehittyä jatkuvasti ja lainsäädäntö seuraa yhteiskunnallisia muutoksia. Lainsäädännön muutos kiihtyy sekä kansainvälinen ja ylikansallinen sääntely ja oikeuskäytäntö lisääntyvät. Jatkuva muutos vaatii lakimieheltä jatkuvaa kouluttautumista.

Oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittamisen jälkeen on mahdollista jatkaa opiskelua. Oikeustieteellisiä jatkotutkintoja ovat oikeustieteen lisensiaatin (OTL) ja oikeustieteen tohtorin (OTT) tutkinnot. Oikeustieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaa vuosittain noin 30 henkilöä ja oikeustieteen tohtorin tutkinnon noin 15 henkilöä.

Oikeustieteen maisteri voi pätevätyä varatuomariksi suorittamalla vuoden mittaisen auskultoinnin tuomioistuimessa. Käräjäoikeudessa toimivasta auskultantista käytetään nimitystä notaari ja hänen toimenkuvaansa kuuluvat kansliavalmistelutehtävät, hakemusasioiden ratkaisut ja yksinkertaisissa oikeudenkäynneissä oikeuden puheenjohtajana toimiminen.

Asianajaja-nimikettä voivat käyttää vain Suomen Asianajajaliiton jäseniksi hyväksytyt, erityisen ammattitutkinnon suorittaneet kokeneet lakimiehet.

Oikeustieteellistä täydennyskoulutusta Suomessa järjestävät oikeustieteelliset tiedekunnat, Lakimiesliiton Koulutus sekä useat kaupalliset koulutuksen järjestäjät. Lakimiesliiton jäsenet saavat merkittäviä alennuksia kurssimaksuista. Lakimiesliiton jäsensivuilta löydät kattavan tiedon ajankohtaisesta täydennyskoulutuksen tarjonnasta. Opiskelijoille on varattu jokaiselle Lakimiesliiton Koulutuksen järjestämälle kurssille yksi vapaapaikka.

Työelämässä pärjääminen vaatii lakimieheltä muutakin kuin ulkoa opittua pykälätietoa. Työnantajat arvostavat oikeuden tuntemuksen lisäksi myös muun muassa tiimityöskentelytaitoa, vuorovaikutuskykyä sekä työ- ja ainejärjestökokemusta. Lakimiesliitto järjestää jäsenilleen yleisiin työelämävalmiuksiin keskittyvää maksutonta Urakoulutusta. Osa urakoulutuksista on avoinna myös liiton opiskelijajäsenille.

LAKIMIEHEN TYÖMARKKINAT

Lakialan perustutkinnot ovat yleistutkintoja, jotka soveltuvat sekä yksityisen että julkisen sektorin ammatteihin. Perinteisesti lakimieskunta on työskennellyt pääasiallisesti julkisella sektorilla, erityisesti oikeuslaitoksen piirissä. Yksityisen sektorin osuus lakimieskunnasta on viime vuosina kasvanut voimakkaasti ja enemmistö lakimiehistä työskentelee nykyisin yksityisellä sektorilla.

Työelämässä on tällä hetkellä noin 12 000 lakimiestä. Lakimiesten työllisyystilanne on suhteellisen hyvä myös verrattuna muihin akateemisiin aloihin. Lakimiesten työttömyysaste oli vuonna 2007 keskimäärin alle 3 %.

Vastavalmistuneet lakimiehet työllistyvät verrattain nopeasti ja hyvin koulutustaan vastaaviin tehtäviin. Lakimiesten sijoittumista työmarkkinoille seurataan Lakimiesliiton kolmen vuoden välein toteuttamalla sijoittumistutkimuksella.

Suurin yksittäinen lakimiesten työllistäjä on edelleen tuomioistuinlaitos. Tuomioistuinlaitoksen ohella lakimiehiä toimii julkishallinnon eri tehtävissä, kuten ministeriöissä. Yksityisellä sektorilla lakimiehiä työllistyy asianajotoiminnan lisäksi muun muassa liikelämän ja teollisuuden palvelukseen.

Lakimiehen työuraan mahtuu useita vaiheita. OTM-tutkinto oikeudellisen alan perustutkintona antaa mahdollisuuden hakeutua lähes kaikille työmarkkinoiden alueille. Usein juristit tekevät varsinaisen ammatinvalintansa vasta valmistumisen jälkeen, vaikka opiskeluaikaiset ainevalinnat osaltaan voivatkin vaikuttaa tähän. Työelämässä on myöhemminkin mahdollista siirtyä alalta toiselle tai yksityiseltä sektorilta julkiselle ja päinvastoin.

Lakimiesten suurimmat työllistäjät:

- oikeuslaitos 26 %
- valtio 21 %
- elinkeinoelämä 20 %
- yksityinen asianajotoiminta 16 %
- järjestöt ja liitot 5 %
- kunnat 4 %
- muut 5 %

YKSITYISEN SEKTORIN PALKAT

Yksityisellä sektorilla lakimiehen mediaanipalkka oli 5140 euroa lokakuussa 2007. Keskiarvopalkka oli 5882 euroa.

Keskiarvopalkat yksityisellä sektorin palkkatutkimuksen mukaan seuraavilla aloilla:

• Asianajotoimistot	4621 euroa
• Rahoitusala	6026 euroa
• Vakuutus	5192 euroa
• Teollisuus	7690 euroa
• Kauppa	6155 euroa
• Järjestöt	5767 euroa
• Konsulttiala	5530 euroa
• Tilintarkastus	5735 euroa
• Muut toimialat	6875 euroa

JULKISEN SEKTORIN PALKAT

Lokakuussa vuonna 2007 kuntasektorilla työskentelevän lakimiehen keskipalkka oli 4486 euroa. Valtion palveluksessa olevan lakimiehen keskiarvopalkka oli 4361 euroa.

Keskiarvopalkat tuomioistuinlaitoksessa 2007:

• Erityistuomioistuimet	4 046 euroa
• Hallinto-oikeus*	4 250 euroa
• Hovioikeudet	4 454 euroa
• Korkein oikeus*	4 774 euroa
• Korkein hallinto-oikeus*	5 734 euroa
• Käräjäoikeudet	4 469 euroa

* Lukuihin eivät sisälly neuvosten palkat

KOULUTUS - KANNATTAVA SIIJOITUS

Lakimieskoulutus on kannattava sijoitus. Tämä näkyy alhaisen työttömyyden ja hyvän laadullisen työllistymisen lisäksi palkkatasossa. Lakimiesliitto seuraa lakimieskunnan palkkakehitystä. Liitto tutkii vuosittain lakimiesten palkkoja sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Palkkatutkimukset toteutetaan lokakuun palkkatiedoista ja julkaistaan maalishuhtikuussa. Liitto tutkii säännöllisesti myös sukupuolten välisten palkkaerojen kehitystä sekä lakimiesten työoloja.

Lakimieskunnan keskipalkka vuonna 2007 oli 4972 euroa.

Vähimmäispalkkasuosituks

Lakimiesliitto vahvistaa vuosittain vastavalmistuneiden juristien ja opiskelijoiden vähimmäispalkkasuosituks. Vuonna 2008 vähimmäispalkkasuositus vastavalmistuneelle oikeustieteen kandidaatille/maisterille on 3 380 euroa ja oikeusnotaarille 2 625 euroa kuukaudessa. Palkassa tulee huomioida myös varatuomarin arvo sekä erityistaidot ja työkokemus.

TYÖSKENTELEMINEN OPISKELIJANA

Valmistumisen jälkeistä työllistymistä silmällä pitäen opiskeluaikainen työkokemus on tärkeää. Parhaimmillaan työkokemus myös tukee opiskelua. Lakimiesliitto pyrkii vaikuttamaan myös opiskelijoiden työmarkkinoihin ja valvomaan opiskelijoiden etua.

Opiskeluaikana työllistymisapua voi saada yliopistojen rekryointipalveluista. Valmistumisen jälkeen sinua palvelee liiton Lakimiesrekryointi.

Lakimiesliitto vahvistaa vuosittain vähimmäispalkkasuosituks myös opiskelijoille. Lakimiestehtävissä toimivalle oikeustieteen ylioppilaalle tulee maksaa vähintään 75 % oikeustieteen kandidaatille vahvistetusta vähimmäispalkkasuosituksesta.

2008 vastavalmistuneelle lakimiehelle suositetaan maksettavaksi 3380 euroa /kk. Lakimiestehtävissä toimivalle opiskelijalle suositetaan maksettavaksi 2540 euroa / kk.

Rekryointipalveluja

OPISKELUAIKANA

www.rekryointi.utu.fi
www.uwasa.fi/rekryt
www.ulapland.fi/rekry
www.helsinki.fi/rekry

VALMISTUMISEN JÄLKEEN

www.lakimiesrekryointi.fi

Opiskelijoiden vähimmäispalkkasuosituks

Vuonna 2008 kesä- ja sijaistyöntekijöiden palkkauksessa toimistotehtävissä ja vastaavissa alaan liittyvissä työtehtävissä suositetaan seuraavaa:

<90 op	1620-1830 euroa
90-135 op	1830-2060 euroa
135-180 op	2060-2370 euroa
180 op <	2370-2540 euroa

Palkkasuosituks ovat ainoastaan ohjeellisia ja palkkaukseen vaikuttavat muun muassa työn vaativuus, paikkakuntaerot, aikaisempi työkokemus sekä mahdolliset lisäopinnot.

Suomen Lakimiesliitto on Suomen lakimieskuntaa edustava järjestö. Sen toimintaan kuuluu lakimiesten taloudellisten ja yhteiskunnallisten etujen valvominen, ammattitaidon kehittäminen, lakimieskoulutukseen ja oikeuspolitiikkaan vaikuttaminen sekä korkean ammattietiikan ylläpito.

Oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneet voivat kuulua Lakimiesliittoon liiton jäsenjärjestön kautta tai suoraan henkilöjäsenenä. Oikeusnotaarit voivat kuulua Lakimiesliittoon Vara- ja Oikeusnotaariunionin kautta. Opiskelijat ovat Lakimiesliiton jäseniä ainejärjestönsä kautta. Kaikkiaan liitossa on noin 15 000 jäsentä, joista noin 4000 on opiskelijoita.

OPISKELIJANA LAKIMIESLIITOSSA

Toimintaa

Liitto järjestää vuosittain syyskuussa tutustumistilaisuuksia uusille opiskelijoille kaikilla opiskelupaikkakunnilla. Vuoden alussa kaikkien opiskelupaikkakuntien opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua työnhakukursseille tai urailtaan. Elokuun alussa opiskelijoille on oma purjehdustapahtuma, Liiton Arkki. Lakimiesliitto järjestää myös seminaareja ajankohtaisista aiheista.

Merkittävimmät opiskelijatapahtumat ovat vuorovuosin järjestettävät valtakunnalliset opiskelijapäivät eli SAKKE ja Lakimiespäivän opiskelijatilaisuus. SAKKE:ssa opiskelijat pääsevät parillisina vuosina tapaamaan kaikkien sisarainejärjestöjen opiskelijoita ja tutustumaan hausalla tavalla uuteen kaupunkiin. Lakimiespäivä on jokaisen parittoman vuoden syksyllä. Lakimiespäivään osallistuu yli tuhat lakimiestä, ja opiskelijajäsenille on osana Lakimiespäivää oma tilaisuutensa.

Edunvalvontaa

Opiskelijoiden eduista Lakimiesliitossa huolehtii opiskelijavaliokunta. Valiokunnassa ovat edustettuina kaikki Suomen oikeustieteen ylioppilaiden yhdistykset. Opiskelijavaliokunta toimii oikeustieteen opiskelijoiden ainejärjestöjen valtakunnallisena yhteistyöelimenä.

Valiokunta hoitaa oikeustieteen opiskelijoiden edunvalvontaa valtakunnallisella tasolla. Valiokunta seuraa ja tutkii aktiivisesti oikeustieteen opiskelijoiden työllistymistä ja hyvinvointia. Lisäksi opiskelijavaliokunta järjestää koulutustilaisuuksia sekä erilaisia tapahtumia, joissa voi tavata opiskelijoita kaikista sisarainejärjestöistä.

Lakimiesliitto on edustettuna myös Akavan opiskelijavaltuuskunta AOVAssa, joka käsittelee kaikille korkeakouluopiskelijoille yhteisiä asioita. AOVA pyrkii olemaan Suomen johtava asiantuntija nuorten ja opiskelijoiden työllisyyteen liittyvissä kysymyksissä.

OPISKELIJAJÄSENYYS

Lakimiesliiton opiskelijajäsenyys on maksuton. Opiskelija kuuluu liittoon oman ainejärjestönsä kautta.

Lakimiesliitto tarjoaa opiskelijoille merkittäviä jäsenetuja. Opiskelijajäsenen käytössä ovat kaikki Lakimiesliiton jäsenedut lukuun ottamatta liiton lomamökkejä ja oikeusturvavakuutusta. Lakimiesliitto kannustaa opiskelijoita myös ulkomailla opiskeluun jakamalla vuosittain stipendejä vaihtoon lähtijöille.

Tarkempia tietoja jäseneduista löytyy liiton jäsenetuesitteestä ”Etu oikeutesi – Lakimiesliiton edut ja edunvalvonta”

Lakimiesten työttömyyskassan jäsenyyttä voi hakea oikeustieteen ylioppilas, joka on ansiotyössä palkkatyöntekijänä. Jäsenyyttä haetaan erillisellä lomakkeella, joka on saatavissa työttömyyskassasta.

MITÄ LAKIMIESLIITTO TARJOAA VALMISTUNEELLE?

Tutkinnon suorittamisen jälkeen voi liittyä Lakimiesliiton varsinaiseksi jäseneksi. Siirtyminen tapahtuu joustavimmin, mikäli opiskelija on jo opiskeluaikanaan ilmaissut halunsa jatkaa heti valmistumisen jälkeen varsinaisena jäsenenä. Liiton tarjoamista palveluista valmistuneelle tärkein on työelämään ja oikeuspolitiikkaan ja koulutukseen liittyvä edunvalvonta. Tämän lisäksi liitto tarjoaa myös muita jäsenetuja.

JÄSENMAKSUT VUONNA 2008

Opiskelija	0 euroa
Valmistumisvuosi -2004	256 euroa
Valmistumisvuosi -2005	206 euroa
Valmistumisvuosi -2006	156 euroa
Valmistumisvuosi 2007–2008	106 euroa

Jäsenmaksusta myönnetään alennusta mm. työttömille, jatko-opiskelijoille sekä perhevapaalla oleville. Lisätiedot osoitteesta www.lakimiesliitto.fi

LAKIMIESLIITON YHTEYSTIEDOT:

Suomen Lakimiesliitto - Finlands Juristförbund ry
Uudenmaankatu 4-6 B,
00120 Helsinki
(09) 8561 0300
www.lakimiesliitto.fi
palvelut@lakimiesliitto.fi

Lisätietoja Lakimiesliiton toiminnasta saat
Mirva Sihvonen
opiskelija-asiamies
+358 41 458 0021
mirva.sihvonen@lakimiesliitto.fi

OIKEUSTIETEEN OPISKELIJOIDEN AINEJÄRJESTÖT:

Oikeustieteen Ylioppilaiden Yhdistys Artikla ry

E-mail artikla@artikla.com
Internetsivut www.artikla.com

Juristklubben Codex r.f.

E-mail juristklubben@codex.fi
Internetsidor www.codex.fi

Justus rf / ry

E-mail justus@uwasa.fi
Internetsivut www.uwasa.fi/~justus/

Oikeustieteen Ylioppilaiden Yhdistys Lex ry

E-mail lex@utu.fi
Internetsivut www.lex.fi

Pykälä ry

E-mail pykala-ry@helsinki.fi
Internetsivut www.pykala.fi